

آیین‌نامه‌های استعدادهای درخشان

آیین‌نامه احراز استعدادهای برتر

آیین‌نامه نحوه پذیرش برگزیدگان المپیادهای علمی

آیین‌نامه شورای هدایت استعدادهای درخشان

آیین‌نامه تسهیلات آموزشی پژوهشی و رفاهی (۸۷/۱۲/۲۶)

آیین‌نامه ورود بدون آزمون دانشجویان ممتاز به مقاطع بالاتر (۸۸/۰۶/۱۵)

آیین‌نامه احراز استعداد‌های برتر و نخبگی

مصوب پانصد و هشتاد و نهمین جلسه مورخ ۱۳۸۵/۰۶/۱۴ شورای عالی انقلاب فرهنگی

تاریخ ابلاغ: ۱۳۸۵/۰۷/۰۵ شماره ابلاغ: ۲۸۹۴/دش

مقدمه:

به منظور تحقق بخشیدن به تأکید مقام معظم رهبری در «استفاده صحیح و مناسب از ظرفیت‌های علمی نخبگان در راستای توسعه همه جانبه کشور» و در اجرای ماده ۴ اساسنامه بنیاد ملی نخبگان درباره «تعریف نخبه و احراز استعداد‌های برتر و نخبگی افراد» آیین‌نامه احراز استعداد‌های برتر و نخبگی تصویب می‌شود. در این آیین‌نامه «بنیاد ملی نخبگان کشور» به اختصار «بنیاد» و دو وزارتخانه «علوم، تحقیقات و فناوری» و «بهداشت، درمان و آموزش پزشکی» به اختصار «وزارتین علوم و بهداشت» نامیده می‌شود.

ماده ۱- هدف

منطقی کردن و تعریف شاخص‌های علمی، استانداردسازی معیارها و فرایندهای شناسایی و معرفی نخبگان و استعداد‌های برتر هر بخش.

ماده ۲- تعریف نخبه و استعداد برتر

۲-۱- «نخبه» به استناد ماده ۴ اساسنامه بنیاد به فرد برجسته و کارآمدی اطلاق می‌شود که اثرگذاری وی در تولید و گسترش علم و هنر و فناوری و فرهنگ سازی و مدیریت کشور محسوس باشد و هوش، خلاقیت، کارآفرینی و نبوغ فکری وی در راستای تولید و گسترش دانش و نوآوری موجب سرعت بخشیدن به رشد و توسعه علمی و اعتلای جامعه انسانی کشور گردد.

۲-۲- «استعداد برتر» به فردی اطلاق می‌شود که به صورت بالقوه نخبه بوده ولی هنوز زمینه‌های لازم برای شناسایی کامل و یا بروز استعداد‌های ویژه او فراهم نشده است.

تبصره ۱: تعاریف فوق شامل استعداد‌های برتر و نخبگان بخش‌های مختلف از قبیل علمی و فناوری، آموزشی، فرهنگی، اجتماعی، هنری و مدیریتی است.

تبصره ۲: تعریف و شرایط احراز نابغگی و نحوه حمایت از نوابغ توسط بنیاد پیشنهاد و پس از تصویب هیئت امناء به تصویب شورای عالی انقلاب فرهنگی می‌رسد.

تبصره ۳: استعداد برتر و نخبگی یک فرآیند پویا است و می‌بایست تداوم شرایط در دوره‌های زمانی مشخص در احراز نخبگی معیار قرار گیرد.

ماده ۳ - فرایند احراز استعداد برتر و نخبگی در حوزه‌های مختلف

۳-۱- در تعیین و احراز شرایط نخبگی، فرآیندهای تعریف و تجربه شده توسط نهادهای برگزیننده نخبگان هر بخش پذیرفته شده و با جهت گیری علمی و عقلایی سیاست‌های موجود هماهنگ و معیارهای وضع شده عنداللزوم تقویت و یا اصلاح می‌گردد.

۳-۲- آیین نامه های موجود برای تعیین بهترینها در بخش های مختلف با رویکرد تقویتی مورد اصلاح و تصویب بنیاد قرار خواهد گرفت.

ماده ۴ - شرایط احراز استعدادهای برتر و نخبگی افرادی که دارای یکی از ویژگی‌های زیر باشند، استعداد برتر یا نخبه شناخته می‌شوند.

۴-۱- برگزیدگان المپیادهای علمی معتبر داخلی و جهانی

الف) نفرات اول تا سوم المپیادهای معتبر جهانی و بین‌المللی دانش آموزی با تأیید وزارت آموزش و پرورش به عنوان نخبه

ب) راه‌یافتگان مرحله نهایی المپیادهای معتبر جهانی بین‌المللی دانش آموزی با تأیید وزارت آموزش و پرورش به عنوان استعداد برتر

ج) نفرات اول تا سوم المپیادهای معتبر بین‌المللی دانشجویی با تأیید وزارتین علوم و بهداشت به عنوان نخبه

د) نفرات اول تا سوم المپیادهای معتبر علمی دانشجویی کشور با معرفی وزارتین علوم و بهداشت به عنوان استعداد برتر

ه) نفرات اول تا سوم المپیادهای معتبر علمی دانش آموزی کشور با معرفی وزارت آموزش و پرورش به عنوان استعداد برتر

۴-۲- برگزیدگان از میان آزمونهای سراسری

الف) برگزیدگان از میان رتبه‌های برتر آزمون‌های سراسری مقطع کارشناسی از میان ۱۰۰ نفر اول برای رشته‌های ریاضی و فیزیک، ۵۰ نفر اول

برای رشته‌های علوم تجربی، ۵۰ نفر اول برای رشته‌های علوم انسانی و ۲۰ نفر اول برای رشته‌های هنر به عنوان استعداد برتر

۴-۳- مخترعان و مکتشفان

الف) برگزیدگان مسابقات و جشنواره‌های علمی معتبر داخلی و خارجی از قبیل جشنواره بین‌المللی خوارزمی، جشنواره جوان خوارزمی و

جشنواره علوم پزشکی رازی با معرفی وزارتین علوم و بهداشت و تأیید بنیاد به عنوان استعداد برتر

ب) برگزیدگان از میان مخترعان و مکتشفان ایرانی که اختراع و اکتشاف آنان در مراجع ذیصلاح داخلی و یا خارجی به ثبت رسیده باشد به

عنوان استعداد برتر (بنیاد تعیین کننده مراجع ذیصلاح است).

تبصره: جشنواره‌ها و مسابقات علمی با تأیید وزارتین علوم و بهداشت و در موارد خاص با تأیید بنیاد معتبر شناخته می‌شود.

۴-۴- دانش آموختگان

برگزیدگان از میان نفرات اول دانش آموخته رشته‌های دانشگاهی (کارشناسی و بالاتر) داخل کشور و حوزه‌های علمیه (سطح یک و بالاتر) با معرفی «وزارتین علوم و بهداشت» و «مدیریت حوزه علمیه قم و خراسان» به عنوان استعداد برتر

۴-۵- برترین‌های مسابقات علوم قرآنی

برگزیدگان نفرات اول تا سوم مسابقات معتبر قرآنی داخلی و بین‌المللی با تأیید وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی به عنوان استعداد برتر
تبصره: تشخیص اعتبار مسابقه با بنیاد است.

۴-۶- شخصیت‌های برجسته علمی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کشور

الف) برگزیدگان از میان محققان ایرانی که بر اساس معیارهای مؤسسات معتبر اطلاعات علمی بین‌المللی و داخلی به لحاظ تعداد ارجاعات به مقالات آنها و یا سایر شاخص‌های مرتبط به عنوان پژوهشگران و دانشمندان ملی و بین‌المللی قرار گرفته‌اند، با معرفی وزارتین علوم و بهداشت به عنوان نخبه

ب) برگزیدگان از میان افرادی که برای حل مشکلات ملی اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کشور راهکارهای مناسبی ارائه کرده‌اند و این راهکارها تجربه شده و نتایج حاصل از آن به تأیید مراجع ذیربط رسیده باشد، با انتخاب بنیاد به عنوان استعداد برتر

ج) برگزیدگان از میان افرادی که در هر یک از رشته‌ها و گروه‌های علمی اعم از علوم انسانی و معارف اسلامی، علوم پایه، فنی مهندسی، پزشکی، کشاورزی و هنر، نظریه یا تئوری جدید ارائه کرده و از سوی مراجع معتبر ملی و بین‌المللی مربوطه، تأثیرگذار شناخته شده باشد به عنوان استعداد برتر (تشخیص مراجع معتبر با بنیاد است)

د) برگزیدگان از میان مؤلفان و مترجمان کتب، نویسندگان مقالات، واعظان و شاعران که آثار فاخر ایشان دارای نقش مهم و تأثیر ویژه در توسعه مرزهای دانش و فناوری یا تربیتی و اخلاقی در حوزه مربوط بوده است، به عنوان استعداد برتر (تشخیص مراجع معتبر با بنیاد است)

۴-۷- آفرینندگان آثار بدیع و ارزنده ادبی و هنری برگزیدگان از میان آفرینندگان آثار بدیع و ارزنده هنری در حوزه‌های موسیقی، نقاشی، هنرهای تجسمی، هنرهای نمایشی، معماری و غیره با معرفی مراجع معتبر و انتخاب بنیاد به عنوان استعداد برتر (تشخیص مراجع معتبر با بنیاد است)

۴-۸- اعضای هیأت علمی دانشگاهها و مؤسسات پژوهشی و فناوری

الف) برگزیدگان از میان اعضای هیأت علمی که در مراتب دانشگاهی کار ممتاز و شاخصی را انجام داده‌اند به عنوان استعداد برتر

ب) برگزیدگان از میان اساتید نمونه و ممتاز در سطح کشور براساس ضوابط وزارتین علوم و بهداشت به عنوان استعداد برتر

ج) برگزیدگان از میان پژوهشگران نمونه کشوری براساس ضوابط وزارتین علوم و بهداشت به عنوان استعداد برتر

۴-۹- مدرسین و محققین علوم حوزوی

الف) برگزیدگان از میان مدرسین حوزه‌های علمیه کشور که تدریس می‌نمایند، براساس ضوابط شورای عالی حوزه علمیه قم به عنوان استعداد برتر

ب) برگزیدگان از میان محققین برتر حوزوی با معرفی شورای عالی حوزه علمیه قم به عنوان استعداد برتر
تبصره ۱: در مواردی که برای «برگزیدگان» مرجع ذکر نشده است، مرجع گزینش بنیاد است.

تبصره ۲: بنیاد می‌تواند از میان برگزیدگان به عنوان «استعدادهای برتر» افرادی را به عنوان «نخبه» معرفی نماید.

ماده ۵:

پیشنهاد استعداد برتر و نخبگی می‌تواند هم از سوی افراد واجد شرایط و هم از سوی نخبگان و استعدادهای برتر شناخته شده و هم از سوی نهادها و سازمانها به بنیاد صورت گیرد.

ماده ۶:

نحوه حمایت از استعدادهای برتر و نخبگان و سایر موارد براساس آیین نامه‌ها و ضوابطی خواهد بود که مطابق بند ۱۱ ماده ۹ اساسنامه بنیاد توسط هیأت امناء بنیاد ملی نخبگان پیشنهاد و به تصویب می‌رسد.

ماده ۷:

موارد خاص و همچنین موارد پیش بینی نشده یا دارای ابهام در شرایط احراز استعدادهای برتر و نخبگی و مراجع تأیید کننده بنا به تصویب هیأت امنای بنیاد ملی نخبگان خواهد بود.

ماده ۸:

این آیین نامه در ۸ ماده و ۷ تبصره در جلسه ۵۸۹ مورخ ۸۵/۶/۱۴ به تصویب شورای عالی انقلاب فرهنگی رسید و هرگونه تغییر در مفاد آن منوط به پیشنهاد هیأت امنای بنیاد ملی نخبگان کشور و تصویب شورای عالی انقلاب فرهنگی خواهد بود.

آیین‌نامه نحوه پذیرش برگزیدگان المپیادهای علمی و جشنواره‌های دانش‌آموزی در رشته‌های علوم پزشکی

مقدمه :

در اجرای بند ۳ ماده ۲ آیین‌نامه تشکیل شورای هدایت استعدادهای درخشان در وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی مورخ ۸۲/۸/۱۸ و به منظور پذیرش و تسهیل در ادامه تحصیل دانش‌آموزان برگزیده و خلاق این آیین‌نامه تدوین و اجرا می‌گردد. در این آیین‌نامه به شورای هدایت استعدادهای درخشان وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی به اختصار "شورا" اطلاق می‌گردد.

ماده ۱: برگزیدگان المپیادهای علمی کشوری بخش دانش‌آموزی و برگزیدگان جشنواره جوان خوارزمی و مسابقات معتبر بین‌المللی با ارائه گواهی معتبر می‌توانند در دوره تحصیلی کاردانی، کارشناسی پیوسته و دکترای عمومی (پزشکی، دندانپزشکی و داروسازی) به شرح ذیل برگزیده شوند.

الف - دارندگان مدال طلای المپیادهای علمی کشوری در بخش دانش‌آموزی (ریاضی - فیزیک - شیمی - زیست‌شناسی و کامپیوتر) بدون کنکور و به طور مستقیم در رشته مورد تقاضا (مازاد بر ظرفیت) پذیرفته شود.

ب - نفرات اول تا سوم برگزیدگان جشنواره جوان خوارزمی و مسابقات و جشنواره‌های علمی داخلی و بین‌المللی به شرط شرکت در آزمون سراسری و کسب حدنصاب نمره علمی بر اساس توزیع امتیاز مربوطه در رشته / محل مورد تقاضا (مازاد بر ظرفیت) پذیرفته شود.

تبصره ۱: توزیع امتیاز برای برگزیدگان مشمول بند ب ماده ۱ به شرح ذیل است :

۱- نفر اول کسب حدنصاب نمره علمی برابر ۸۵٪ آخرین نفر گزینش آزاد در همان رشته/محل

۲- نفر دوم کسب حدنصاب نمره علمی برابر ۹۰٪ آخرین نفر گزینش آزاد در همان رشته/محل

۳- نفر سوم کسب حدنصاب نمره علمی برابر ۹۵٪ آخرین نفر گزینش آزاد در همان رشته/محل

تبصره ۲: افراد مشمول این ماده برای کسب پذیرش ورود به هر دوره تحصیلی باید علاوه بر مدارک مورد نیاز اسناد دال بر برگزیده شدن خود را بر حسب مورد به سازمان سنجش ارائه دهند. این گواهی باید در مورد المپیادهای علمی به تأیید بالاترین مقام مسئول باشگاه دانش‌پژوهان جوان و برای جشنواره جوان خوارزمی به تأیید بالاترین مقام مسئول مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور رسیده باشد.

تبصره ۳: سازمان سنجش دستورالعمل اجرایی نحوه پذیرش دانش‌آموزان موضوع این ماده را ظرف مدت ۳ ماه از طریق تاریخ ابلاغ این آیین‌نامه تهیه و پس از تأیید شورا به نحو مقتضی به اطلاع داوطلبان می‌رساند .

تبصره ۴: تشخیص اعتبار علمی مسابقات بین‌المللی و جشنواره‌های داخلی برحسب مورد برعهده شورا است .شورا موظف است شاخص‌های موردقبول بودن جشنواره‌های داخلی و مسابقات علمی بین‌المللی را تعیین و تصویب نماید .

تبصره ۵: هر داوطلب به ازای هر بار برگزیده‌شدن در جشنواره‌ها و مسابقات علمی مندرج در این ماده فقط یکبار می‌تواند از امتیاز مربوط برای پذیرش استفاده نماید .

تبصره ۶: سایر مظاهر عملکرد استثنائی دانش‌آموزی با تصویب شورا، می‌توانند از مزایای این آیین‌نامه بهره‌مند گردند .

تبصره ۷: در مواردی که یک تیم در جشنواره‌ها و مسابقات علمی داخلی و بین‌المللی برگزیده شده باشد ارائه امتیاز به نفرات اول تا آخر تیم بر اساس ضرائب مربوطه مشابه مقالات اعضای هیات‌علمی در آئین‌نامه ارتقای دانشگاه‌ها تعیین و توزیع می‌گردد .

این آیین‌نامه در ۱ ماده و ۷ تبصره تهیه گردیده و در تاریخ ۸۲/۱۰/۷ در جلسه شورای هدایت استعدادهای درخشان وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی مورد تصویب قرار گرفت و از تاریخ ابلاغ قابل اجراست .

آیین نامه شورای هدایت استعداد‌های درخشان وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

مقدمه

به منظور اعتلای علمی کشور و تربیت چهره های علمی شاخص و در راستای برنامه ریزی توسعه پایدار کشور و به اجرا در آوردن سیاست‌های هدایت و حمایت استعداد‌های درخشان در دانشگاه‌های علوم پزشکی و موسسات علمی واجد شرایط مصوب جلسه ۴۱۹ مورخ ۷۷/۲/۲۲ و جلسه ۵۰۲ مورخ ۸۱/۵/۲۲ شورای عالی انقلاب فرهنگی، این آیین نامه به تصویب رسید.

در این آیین نامه وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی "وزارت"، دانشگاهها و دانشکده های علوم پزشکی و خدمات بهداشتی، درمانی و مراکز آموزشی و تحقیقاتی وابسته "دانشگاه" و شورای هدایت استعداد‌های درخشان وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی به اختصار "شورا" نامیده می‌شود.

ماده ۱- اهداف شورا عبارتست از

- ۱- شناسایی افراد با استعداد و عملکردهای درخشان، طبقه بندی آنها به شیوه های علمی و ایجاد شرایط جهت شکوفایی آنها
- ۲- جذب و هدایت دانشجویان دارای استعداد درخشان در جهت رشته هایی که اینگونه افراد دارای استعداد لازم برای آنها بوده و مورد نیاز کشور و وزارت بهداشت می باشند و حمایت مادی و معنوی از آنان.
- ۳- گسترش و توان نوآوری، ابداع، خلاقیت، توان رهبری و کارآفرینی افراد با استعداد درخشان

ماده ۲- وظایف شورا

- ۱- تعیین سیاست ها، راهکارها، تهیه و تصویب آیین نامه ها و دستورالعمل های هدایتی و حمایتی لازم به منظور اجرایی نمودن اهداف موضوع ماده یک.
- ۲- صدور مجوز اجرای برنامه های خاص جهت پرورش استعدادها و عملکردهای درخشان در دانشگاهها و موسسات علمی واجد شرایط و نظارت بر نحوه اجرا و اثر بخشی و حمایت از اجرای آنها
- ۳- تصویب ضوابط و معیارهای لازم جهت تخصیص اعتبار خاص به دانشگاهها به منظور پرورش استعداد‌های درخشان
- ۴- تشکیل کمیته های تخصصی و کارشناسی برای تدوین و اصلاح طرحها، آئین نامه ها و برنامه های آموزشی
- ۵- ارائه پیشنهاد های لازم به مراجع درون بخشی و برون بخشی ذیربط جهت تسهیل امور حمایتی مرتبط با استعداد‌های درخشان

ماده ۳- اعضاء شورا

- ۱- وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی (رئیس شورا)

- ۲- معاون آموزشی و امور دانشجویی وزارت (نایب رئیس شورا)
  - ۳- معاون تحقیقات و فن آوری وزارت
  - ۴- رییس سازمان سنجش آموزش کشور
  - ۵- رییس سازمان ملی پرورش استعداد های درخشان
  - ۶- دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی
  - ۷- دبیر شورای هدایت استعداد های درخشان وزارت علوم، تحقیقات و فن آوری
  - ۸- دبیران شوراهای پنجگانه (علوم پایه، پزشکی عمومی، پزشکی تخصصی، دندان پزشکی، داروسازی) و مدیرکل دفتر گسترش و ارزیابی آموزش پزشکی حوزه معاونت آموزشی و امور دانشجویی
  - ۹- رییس مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی (دبیر شورا)
  - ۱۰- چهار نفر از اعضاء هیات علمی دانشگاهها
  - ۱۱- یک نفر از استعداد های درخشان کشور
- تبصره:** اعضای شورا به پیشنهاد معاون آموزشی و امور دانشجویی برای یک دوره دو ساله توسط وزیر منصوب می گردند و انتخاب مجدد آنها بلامانع می باشد.

ماده ۴- جلسات شورا

شورا به دعوت دبیر شورا حداقل سالی ۲ بار تشکیل جلسه می دهد. حضور ۲/۳ اعضای شورا جهت رسمیت یافتن جلسات ضروری بوده و تصمیمات آن بر مبنای اکثریت مطلق آرای اعضای حاضر (۵۰+۱٪) اعتبار می یابند.

ماده ۵- دبیرخانه شورا

دبیرخانه شورا در مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی حوزه معاونت آموزشی و امور دانشجویی وزارت تشکیل و زیر نظر دبیر شورا اداره می شود. ریاست دبیرخانه به عهده رییس مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی بوده که مسئولیت اجرای کلیه آیین نامه های مصوب را به عهده دارد.

ماده ۶- وظایف دبیرخانه

- پیگیری و نظارت بر حسن اجرای مصوبات شورا در دانشگاهها

- تهیه پیش نویس آئین نامه های جدید یا اصلاح آئین نامه های قبلی براساس مطالعات و بررسیهای لازم توسط گروههای کارشناسی با استفاده از نظرات شوراهای هدایت استعدادهای درخشان دانشگاهها و ارائه آنها جهت تصویب در شورا
- نظارت و ارزشیابی ادواری عملکرد شوراهای هدایت استعدادهای درخشان دانشگاهها و پیشنهاد تخصیص بودجه براساس ارزشیابی انجام شده
- ابلاغ مصوبات به مراجع ذیربط
- دعوت از اعضای شورا و تنظیم دستور کار و صورت جلسات شورا
- انجام سایر امور محوله از طرف شورا

ماده ۷- شورای معین

شورا دارای یک شورای معین بوده که وظیفه آن تفسیر، تدوین و تصویب شیوه نامه های لازم در جهت اجرای مصوبات شورا می باشد.

تبصره ۱: مصوبات شورای معین در حکم مصوبات شورا بوده و لازم الاجرا می باشد.

تبصره ۲: شورای معین از معاون آموزشی، دبیران شوراهای پنجگانه و مدیر کل دفتر گسترش و ارزشیابی آموزش پزشکی رییس مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی، چهار نفر از اعضای هیئت علمی و یک نفر از استعدادهای درخشان عضو شورا که با حکم وزیر منصوب می گردند تشکیل می گردد.

این آئین نامه که مشتمل بر یک مقدمه، ماده ۷ و ۴ تبصره است در تاریخ ۸۶/۵/۱۳ به تصویب شورای هدایت استعدادهای درخشان وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی رسید و جایگزین آئین نامه تشکیل شورای هدایت استعدادهای درخشان مورخ ۸۲/۸/۱۸ گردید و از تاریخ ابلاغ لازم الاجرا می باشد .

آیین نامه تسهیلات آموزشی، پژوهشی و رفاهی ویژه استعداد‌های درخشان

مقدمه

در اجرای بند ۱ ماده ۲ آئین نامه شورای هدایت استعداد‌های درخشان وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و به منظور برقراری تسهیلات ویژه آموزشی و پژوهشی برای دانشجویان دارای استعداد درخشان و شکوفایی استعداد‌های بالقوه آنان با محوریت ارزش های والای اسلامی، انسانی و ملی این آیین نامه تصویب گردید.

ماده ۱- به منظور رعایت اختصار واژه های زیر در این آیین نامه به کار می رود.

وزارت: منظور وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی است.

شورا: منظور شورای هدایت استعداد‌های درخشان وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی می باشد.

دانشگاه: منظور هر یک از دانشگاهها و دانشکده های علوم پزشکی و موسسات وابسته به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی کشور است که طبق مقررات وزارت عمل می کنند.

دانشجو: منظور کلیه دانشجویان شاغل به تحصیل در دانشگاههای علوم پزشکی و موسسات وابسته به وزارت و دانشکده های علوم پزشکی وابسته به دستگاههای اجرایی (شاهد، بقیه الله، ارتش و علوم بهزیستی) است.

ماده ۲- دانشجویان موضوع این آیین نامه عبارتند از :

الف - برگزیدگان آزمون سراسری گروه آزمایشی علوم تجربی با کسب رتبه کشوری مساوی و کمتر از ۵۰۰ (با معرفی سازمان سنجش آموزش کشور)

ب - دارندگان مدال طلا، نقره و برنز کشوری از المپیادهای علمی دانش آموزی (با معرفی وزارت آموزش و پرورش)

ج - رتبه های اول انفرادی کشوری المپیاد علمی دانشجویان علوم پزشکی کشور با معرفی دبیرخانه المپیاد علمی وزارت

د - دارندگان مدال طلا از المپیادهای بین المللی دانشجویی در زمینه علوم پزشکی با تائید وزارت

ه - برگزیدگان حائز رتبه های اول تا سوم نهایی جشنواره رازی و جشنواره های خوارزمی و جوان خوارزمی (در زمینه علوم پزشکی) و سایر جشنواره های مورد تایید وزارت با معرفی دبیرخانه های مربوطه

و - مالکان ابداع یا اختراع ثبت شده در زمینه علوم پزشکی با تائید معاونت تحقیقات و فن آوری وزارت بر اساس ضوابط مربوطه

ز - دانشجویان نمونه کشوری گروه پزشکی با معرفی نهاد ذیربط

ح - ۲/۵٪ پذیرفته شدگان برتر کشوری در هر یک از آزمونهای متمرکز جامع علوم پایه پزشکی، دندانپزشکی و داروسازی؛ جامع پیش کارورزی پزشکی، پذیرش دستیار پزشکی و دندانپزشکی (حداقل سه نفر و حداکثر تا سقف چهل نفر در هر آزمون)

ط - رتبه های برتر پذیرفته شدگان در آزمون های ورودی دوره های تحصیلات تکمیلی کارشناسی ارشد و Ph.D به شرح زیر :

- در آزمون های ورودی کارشناسی ارشد: تا ۲۰ نفر پذیرفته شده در هر رشته نفر اول کشوری، تا ۵۰ نفر پذیرفته شده در هر رشته دو نفر اول کشوری و در صورتی که تعداد پذیرفته شدگان بیش از ۵۰ نفر باشد در مجموع سه نفر اول کشوری.

- در آزمون های ورودی Ph.D: در صورت شرکت حداقل پنجاه نفر در آزمون ورودی هر رشته تا ۱۰ نفر پذیرفته شده در هر رشته نفر اول، ۲۰ -

۱۱ نفر پذیرفته شده در هر رشته دو نفر اول و در صورتی که تعداد پذیرفته شدگان بیش از ۲۰ نفر باشد در مجموع سه نفر اول .

ی - ۱٪ دانشجویان برتر هر رشته با ورودی مشترک در هر دانشگاه در پایان هر سال تحصیلی (حداقل یک دانشجو) به شرط کسب حداقل معدل ۱۸/۵ برای دوره کاردانی، حداقل معدل ۱۸ برای دوره کارشناسی و برای مقاطع بالاتر کسب معدل ۱۷ یا بیشتر در آن سال تحصیلی .

ک- دانشجویان پژوهشگر برجسته به تایید شورای پژوهشی دانشگاه و بر اساس دستور العملی که از سوی معاونت تحقیقات و فن آوری وزارت تدوین و به دانشگاهها ابلاغ می شود.

ماده ۳- دانشجویان واجد شرایط هر یک از بندهای ماده ۲ (به غیر از بند ی) در مقاطع کاردانی و کارشناسی باید در کل دوره معدل بیشتر از ۱۷ و در مقاطع کارشناسی ارشد و بالاتر در کل دوره معدل بیشتر از ۱۶ کسب نمایند.

تبصره ۱: دانشجویان واجد شرایط هر یک از بندهای ماده ۲ در مقاطع کاردانی و کارشناسی که دو ترم متوالی یا متناوب معدل کمتر از ۱۶ و در مقاطع کارشناسی ارشد و بالاتر که بیش از دو ترم متوالی یا متناوب معدل کمتر از ۱۵ کسب نمایند مشمول آیین نامه و تسهیلات مربوطه نخواهند شد.

تبصره ۲: شرط معدل مذکور باید در کل دوران تحصیل خواه قبل یا بعد از شمول آیین نامه حفظ شده باشد.

ماده ۴- دانشجویانی که دارای حکم محکومیت قطعی از کمیته انضباطی دانشگاه یا هیئت بدوی تخلفات آزمون ها (مبنی بر تخلف آموزشی یا اخلاقی) باشند مشمول این آیین نامه و تسهیلات مربوطه نخواهند شد.

ماده ۵- دانشجویان دارای استعداد درخشان هر مقطع تحصیلی اعم از شاغل به تحصیل و یا فارغ التحصیل مجازند فقط یک نوبت قبل از انجام خدمت سربازی و طرح نیروی انسانی در آزمون ورودی مقطع بالاتر شرکت نمایند.

ماده ۶- حداکثر ۱۰ درصد از ظرفیت پذیرش مازاد در هر رشته به دانشجویان دارای استعداد درخشان دوره روزانه مقاطع مختلف تخصیص داده می شود. جهت استفاده از این سهمیه شرکت در آزمون و کسب حداقل ۹۰ درصد نمره ای که آخرین نفر گزینش آزاد رشته/محل مربوطه به دست آورده است لازم می باشد.

تبصره ۱: جایابی و پذیرش دانشگاهی دانشجویانی که حد نصاب لازم را کسب نموده اند توسط دبیرخانه های تخصصی مربوطه صورت می گیرد.

تبصره ۲: برای استفاده از سهمیه مازاد کسب حداقل امتیاز از حیطه های آموزشی، پژوهشی، فردی و اجتماعی لازم است که بالاترین امتیاز کسب شده ملاک عمل خواهد بود.

تبصره ۳: چگونگی محاسبه امتیازات فوق الذکر در شیوه نامه ای که توسط دبیرخانه های برگزار کننده آزمون تدوین شده است ارائه خواهد شد.

تبصره ۴: دانشجویان مشمول این ماده می توانند فقط یک مرتبه مشروط بر اینکه بیش از دو سال از زمان فارغ التحصیلی آنها نگذشته باشد از این تسهیلات بهره مند گردند.

ماده ۷- دانشجویان مشمول این آیین نامه (به استثنای دانشجویان مقاطع Ph.D و تخصصی) می توانند طرح نیروی انسانی خود را در سازمان ها و مراکز آموزشی، پژوهشی، درمانی و یا مدیریتی مرتبط با دانشگاه های علوم پزشکی یا وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی بگذرانند مشروط بر اینکه سازمان های فوق به خدمات آنان نیاز داشته باشند.

ماده ۸- دانشجویان دارای استعداد درخشان دوره دکتری حرفه ای مجازند در صورت داشتن حداقل معدل ۱۷ در دو نیمسال تحصیلی و تأیید استاد مشاور بطور همزمان در یکی از رشته های کارشناسی یا MPH دانشگاههای کشور در همان شهر محل تحصیل رشته اول به تحصیل ادامه دهند.

تبصره ۱: دانشجوی پس از ورود به رشته دوم می بایست واحدهای درسی از هر دو رشته را به نحوی اخذ نماید که در مدت مجاز تحصیل در رشته اول، هر دو رشته را به پایان رساند.

تبصره ۲: دانشجویان مشمول این آیین نامه در مقطع دکتری حرفه ای می توانند از تسهیلات MD-Ph.D در حین تحصیل رشته اول استفاده نمایند. ارائه این تسهیلات بر اساس ضوابط مصوب مربوطه در شورای عالی برنامه ریزی خواهد بود.

ماده ۹- به منظور هدایت فعالیتهای آموزشی و پژوهشی دانشجویان دارای استعداد درخشان و نظارت بر آنها، دانشگاه یکی از اعضای هیئت علمی ترجیحاً دارای مرتبه استادیاری به بالا را بعنوان استاد مشاور دانشجو تعیین می نماید.

ماده ۱۰- دانشجوی دارای استعداد درخشان می تواند به پیشنهاد دفتر استعدادهای درخشان دانشگاهها و تأیید معاونت آموزشی دانشکده دروس عمومی را بطور غیرحضوری بگذرانند. این دروس جزء حد نصاب واحدهای درسی دانشجو در آن نیمسال تحصیلی منظور نمی گردد.

تبصره ۱۰: زمان دادن امتحان ابتدای نیم سال تحصیلی و کسب حداقل نمره ۱۴ به عنوان شرط قبولی لحاظ شود.

تبصره ۲: در خصوص دروس معارف اسلامی دانشجویان دارای استعداد درخشان حداکثر دو عنوان از مجموع ۶ عنوان دروس مذکور و یا حداکثر ۴ واحد از ۱۲ واحد فوق را می توانند به انتخاب خود و با امتحان ابتدای نیمسال تحصیلی و بدون شرکت در کلاس با هماهنگی گروه معارف اسلامی دانشگاه بگذرانند.

ماده ۱۱- دانشجوی دارای استعداد درخشان میتواند در هر نیمسال تحصیلی به پیشنهاد استاد مشاور و تأیید معاونت آموزشی دانشکده مربوطه حداکثر تا ۲۷ واحد درسی را بگذرانند.

ماده ۱۲- دانشگاه می تواند به منظور آموزش مباحث جدید علمی به دانشجویان دارای استعداد درخشان، کلاس های ویژه ای تشکیل دهد.

ماده ۱۳- دانشگاه موظف است کلاس های ویژه آموزش زبان، مهارتهای رایانه ای، مدیریت، روش تحقیق و سایر موارد مشابه بر اساس نیاز سنجی برای دانشجویان دارای استعداد درخشان با تخفیف ویژه تشکیل دهد.

ماده ۱۴- دانشگاه می تواند امکانات لازم را برای شرکت دانشجویان دارای استعداد درخشان در کنفرانسهای علمی و کارگاه های آموزشی داخل و خارج از کشور فراهم نماید.

ماده ۱۵- دانشگاه موظف است نسبت به پرداخت کمک هزینه های لازم جهت تحقیق در زمینه موضوع و تهیه پایان نامه های تحقیقاتی بر حسب مورد و شرایط هر دانشگاه اقدام نماید.

تبصره: کمک هزینه مذکور از محل اعتبارات پژوهشی دانشگاه قابل پرداخت می باشد.

ماده ۱۶- دانشگاه موظف است اقدامات لازم را در جهت اعطای وام و کمک هزینه تحصیلی، خوابگاه، بن خرید کتاب و تسهیلات استفاده از کتابخانه ها، آزمایشگاه ها، رایانه و اینترنت و امکانات زیارتی، تفریحی، ورزشی برای دانشجویان دارای استعداد درخشان به عمل آورد.

ماده ۱۷- هزینه های مالی و اعتباری برنامه های ویژه آموزشی و پژوهشی دانشجویان دارای استعداد درخشان از محل اعتبارات برنامه پرورش و حفظ استعدادهای درخشان و سایر منابع دانشگاه تامین می شود.

تبصره: مبنای تخصیص بودجه دانشگاهها نتایج ارزشیابی به عمل آمده از برنامه ها و عملکرد آنها و متناسب با تعداد دانشجویان دارای استعداد درخشان هر دانشگاه می باشد.

ماده ۱۸- نظارت بر حسن اجرای آیین نامه بر عهده معاونت آموزشی وزارت بوده و در شرح و تفسیر آن نظر این معاونت ملاک خواهد بود.

این آیین نامه که مشتمل بر یک مقدمه، ۱۸ ماده و ۱۲ تبصره است در تاریخ ۸۷/۱۲/۳ به تصویب شورای هدایت استعدادهای درخشان رسید و از تاریخ ابلاغ لازم الاجرا می باشد.

آیین نامه ورود بدون آزمون دانشجویان ممتاز به مقاطع بالاتر

در وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

مقدمه

در اجرای بند ۱ ماده ۲ آیین نامه شورای هدایت استعداد های درخشان وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و به منظور تسهیل مسیر آموزشی دانشجویان ممتاز در جهت شکوفایی استعداد های آنان، این آیین نامه تدوین و اجرا می گردد.

ماده ۱ - به منظور رعایت اختصار واژه های زیر در این آیین نامه به کار می رود.

وزارت: منظور وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی است.

دانشگاه: منظور هر یک از دانشگاه های علوم پزشکی و موسسات وابسته به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی کشور است که طبق مقررات وزارت عمل می کنند.

دانشجو: منظور کلیه دانشجویان شاغل به تحصیل در دانشگاه های علوم پزشکی و موسسات وابسته به وزارت و دانشکده های علوم پزشکی وابسته به دستگاه های اجرایی (شاهد، بقیه الله، ارتش و علوم بهزیستی) است.

مقطع پایین تر: منظور دوره تحصیلی فعلی دانشجو است.

مقطع بالاتر: منظور دوره تحصیلی بلافاصله بعدی دانشجو است.

ماده ۲ - در هر یک از دانشگاه های علوم پزشکی کشور، حداکثر ده درصد از ظرفیت پذیرش سهمیه آزاد هر یک از رشته / محل های کارشناسی ناپیوسته و کارشناسی ارشد ناپیوسته موجود در دانشگاه در هر دوره به دانشجویان ممتاز مقطع پایین تر اختصاص می یابد. این ظرفیت مازاد بر ظرفیت رسمی پذیرش دانشجو در هر رشته / محل (مذکور در دفترچه پذیرش دانشجو) است.

تبصره ۱: در صورتی که ده درصد محاسبه شده در هر یک از رشته / محل های مورد پذیرش عدد صحیح نباشد گرد کرده آن با تقریب کمتر از یک ملاک عمل خواهد بود.

تبصره ۲: برای مقطع کارشناسی ارشد این سهمیه، برای رشته / محل هایی قابل اعمال است که ظرفیت پذیرش آزاد آنها مطابق دفترچه پذیرش آزمون مربوطه حداقل ۵ نفر باشد و در مورد رشته / محل هایی که کمتر از ۵ نفر می پذیرد در صورت درخواست دانشگاه مبنی بر پذیرش دانشجوی ممتاز همان دانشگاه و تایید دبیر خانه مربوطه در وزارت، حداکثر یک نفر به صورت مازاد پذیرفته شود.

ماده ۳- افراد مشمول این ماده به شرح ذیل می توانند از تسهیلات موضوع این آیین نامه با رعایت سایر شرایط بهره مند شوند :

الف - دانشجوی ممتاز دوره کاردانی (پذیرفته شده بر اساس آزمون سازمان سنجش آموزش کشور) که رتبه اول را در بین دانشجویان هم رشته و هم ورودی دانشگاه محل تحصیل خود کسب نموده و ظرف مدت حداکثر چهار نیمسال تحصیلی دانش آموخته شود و دارای میانگین کل حداقل ۱۸ باشد.

تبصره: معرفی دانشجویان مشمول بند الف بر اساس ضوابط اعلام شده از سوی سازمان سنجش آموزش کشور بوده که در صورت اخذ پذیرش دانشگاه، از طریق دانشگاه های مربوطه به آن سازمان اعلام خواهد شد.

ب- دانشجوی ممتاز دوره کارشناسی ناپیوسته که رتبه اول را در بین دانشجویان هم رشته و هم ورودی دانشگاه محل تحصیل خود کسب نموده و ظرف مدت حداکثر چهار نیمسال تحصیلی دانش آموخته شود و دارای میانگین کل حداقل ۱۷ باشد.

ج- دانشجوی ممتاز دوره کارشناسی پیوسته که رتبه اول را در بین دانشجویان هم رشته و هم ورودی دانشگاه محل تحصیل خود کسب نموده و ظرف مدت حداکثر هشت نیمسال تحصیلی دانش آموخته شود و دارای میانگین کل حداقل ۱۷ باشد.

تبصره ۱: در صورتی که دانشگاه در دو نیمسال پذیرش داشته باشد یا در دو دوره روزانه و شبانه دانشجو بپذیرد بالاترین معدل در بین فارغ التحصیلان در یک سال تحصیلی، مشمول آیین نامه می گردد.

تبصره ۲: در صورتی که به علت نحوه ارائه واحد های درسی توسط دانشگاه ها مدت زمان تحصیل دانشجویان یک دوره، افزایش یابد با ارائه تاییدیه از معاون آموزشی دانشگاه یک نیمسال تحصیلی به حداکثر دوران تحصیل اضافه خواهد شد.

تبصره ۳: در مواردی که زمان فارغ التحصیلی متقاضی به دلایل موجه که مورد تایید معاونت آموزشی دانشگاه باشد (از قبیل بیماری یا مرخصی زایمان و ...) به تعویق افتد حداکثر تا یک نیم سال تحصیلی به سنوات آموزشی او اضافه میگردد و در این صورت نیمسال فراغت از تحصیل ملاک عمل بوده و رتبه وی با گروهی که همزمان فارغ التحصیل شده اند محاسبه و مقایسه می گردد.

ماده ۴ - دانشجویانی که دارای حکم محکومیت قطعی کمیته انضباطی دانشگاه یا هیئت بدوی تخلفات آزمون ها (مبنی بر تخلف آموزشی یا اخلاقی) باشند مشمول این آئین نامه و تسهیلات مربوطه نخواهند شد.

ماده ۵- اولویت ادامه تحصیل دانشجویان ممتاز مشمول این آیین نامه در مقطع کارشناسی ارشد ناپیوسته در همان دانشگاه محل تحصیل دانشجوی می باشد ولی در صورت وجود سهمیه بیش از یک نفر در هر دانشگاه، حداقل یک سهمیه به دانشجویان ممتاز دانشگاههای دیگر که فاقد آن رشته و مقطع در دانشگاه خود می باشند اختصاص می یابد.

ماده ۶ - دانشجوی ممتاز هر رشته تحصیلی مجاز است در مقطع بالاتر از همان رشته به تحصیل بپردازد و در صورتی که بخواهد در رشته دیگری به غیر از رشته تحصیلی مقطع قبلی ادامه تحصیل دهد منوط به موافقت شورای آموزشی دانشگاه محل تحصیل مقطع بالاتر و بر اساس مصوبات شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی خواهد بود.

تبصره: در صورتی که دانشجو از رشته پذیرفته شده انصراف دهد، مشمول محرومیت یکساله نخواهد شد ولی نمی تواند مجدداً از این تسهیلات استفاده نماید.

ماده ۷- دانشجویان مشمول این آیین نامه می توانند فقط یک مرتبه و آن هم صرفاً برای سال و دوره تحصیلی بلافاصله بعدی خود از تسهیلات آموزشی موضوع آیین نامه در مقطع بالاتر استفاده نمایند .

ماده ۸- دانشگاه موظف است ضمن اطلاع رسانی مناسب به دانشجویان، فرایند معرفی دانشجویان مشمول این آیین نامه را به گونه ای اجرا نماید که حداکثر تا پانزدهم مردادماه هر سال واجدین شرایط هر رشته/ محل شناسایی شده باشند.

تبصره ۱: دانشگاه باید اسامی افراد واجد شرایط نهایی را همراه با مستندات مربوطه حداکثر تا پایان مرداد ماه هر سال به مرکز سنجش آموزش پزشکی اعلام نماید.

تبصره ۲: برای مقطع کارشناسی ارشد دانشجو میتواند حداکثر ۲ رشته/محل را با توجه به ماده ۶ آیین نامه به عنوان اولویتهای انتخابی خود تعیین نماید.

تبصره ۳: مرکز سنجش آموزش پزشکی موظف است پس از اعلام دانشگاه، در خصوص ارزیابی مدارک و ظرفیت رشته های انتخاب شده توسط دانشجویان و سقف پذیرش دانشجوی ممتاز مقطع کارشناسی ارشد ناپیوسته در آن رشته /محل اقدام و در صورت تایید دبیرخانه مربوطه در وزارت، اسامی پذیرفته شدگان نهایی را به دانشگاه های پذیرفته شده اعلام نماید.

ماده ۹ - نظارت بر اجرای این آیین نامه برعهده معاونت آموزشی وزارت بوده و در شرح و تفسیر مفاد آن، نظر این معاونت مورد استناد خواهد بود.

این آیین نامه که مشتمل بر یک مقدمه، ۹ ماده و ۱۰ تبصره است در تاریخ ۱۴/۵/۸۸ به تصویب شورای هدایت استعدادهای درخشان رسید و جایگزین آیین نامه ورود بدون آزمون دانشجویان ممتاز به مقاطع بالاتر مورخ ۲۸/۸/۸۶ گردیده و برای پذیرش دانشجو از سال تحصیلی ۹۰-۱۳۸۹ به بعد قابل اجرا می باشد.